

ŽELEZNIČAR

SPLOŠNE ŽELEZ. ORGANIZACIJE ZA JUGOSLAVIJO.

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu.

Nefra'nkirana pisma se ne sprejemajo.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo
in
Upravništvo

se nahaja v Ljubljani,
Cesarja Jožefa trg št. 10.

Naročnina:

za celo leto . . . K 7.20
za pol leta 3.60
za četrt leta 1.80
Posamezna številka 30 v.

Štev. 14.

V Ljubljani, 15. julija 1919.

Leto XII.

Za ureditev železničarskih prejemkov.

Nabavni prispevek. — Plača v dinarjih. — Službena pragmatika. — »Demokratski slub« v opoziciji.

Slovenska meščanska žurnalistika že od nekdaj tekmuje v blatenju »Splošne žel. org. za Jugoslavijo«. Zlasti slavna in poštena »Jugoslavija« se zaganja venomer v mojo osebo, češ, da sem kot tajnik železničarske organizacije na lastno pest popustil v zahtevah železničarjev in s tem oškodoval osebo. Ni mi na tem, da se zagovarjam pred takimi obrekovalci, marveč zgolj na tem, da izve slovenska javnost vso resnico ter da ista spozna, kakšnih nečednih metod se poslužujejo v svoji strankarski strasti takozvani demokracije.

Nikdo ne dvomi o tem, da so železničarji izvršili napram državi v polni meri svojo dolžnost. Ker pa tudi železničar ne more živeti le od dolžnosti, ki mu jih nalaga država, zato se je drznil zahtevati povišek na plači, da bo mogel izhajati s svojo družino in si nabaviti potrebnih živil, kojih cene postajajo od dne do dne višje.

Organizirani železničarji so zato sklicali konferenco, ki je sklenila odposlati deputacijo v Belgrad z namenom, da predloži in obrazloži železniškemu ministru tozadevno spomenico.

Rešitev te spomenice pa je bila povsem nepovoljna. Razburjenje med železniškim osobljem je opravičeno naraslo in le malo je manjkalo, da ni tedaj prišlo do splošne stavke.

V Narodnem predstavništvu sem razkril vso bedo, v kateri živijo železničarji. Namesto, da bi se bilo izreklo tedanjemu železniškemu ministru g. Vuloviču nezaupnico, je eden iz demokratskega kluba predlagal prehod na dnevni red.

Gospod Vulovič je odšel v Pariz. Njegov namestnik, dotedanji minister pošte, Lukinič, je prevzel posle prejšnjega ministra ter povodom svojega potovanja v Belgrad in v Ljubljano obljubil ponovno naši deputaciji, da bo zadeva železničarjev v celoti rešena s 1. junijem t. l., da se bo izplačalo železničarjem vsa izboljšanja, in sicer predvsem dosedanje prejemke v dinarski veljavi po državnem kurzu.

Takoj po avdijenci v Ljubljani sem dogovorno z zaupniki in s klubovimi tovariši v Narodnem predstavništvu predložil sledeči zakon-

ski načrt v svrhu izboljšanja gmotnega položaja železničarjev:

»Oseboje, uslužbeno na železnicah kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev, trpi tako hudo pod težo neznosne draginje, da mu ni skoraj mogoče izhajati. Cene živil so se tako dvignile, da se omenjeno oseboje z dosedanjimi prejemki ne more več vzdržati. Cena moke in drugih živil, kakor na pr. masti, zelenjave itd. so se tako povišale skoraj za 300 odstotkov od časa, ko je bila proglášena svobodna trgovina.

Od kakšne važnosti je za življenje, ne samo človeka, ampak tudi cele družbe in celo vojske same pravilna prekrba z živili, je znano vsakomur. Pred jedjo in po jedi je razlika v delu. Drugače je, kadar je človek sit, in drugače, kadar je lačen. Človeški organizem je kakor stroj, ki vleče železnico; dokler je premoga, je tudi pare; ona vleče vozove. Čim tega zmanjka, vlak obtiči; tako je tudi s človekom. Zakaj skrbe v vojni poveljniki, da je vojska preskrbljena in da ne trpi glad? Zakaj se polaga toliko važnosti na dobro intendanturo, namreč na dobro preskrbo vojske tako z živili, kakor tudi z obleko? Kaj pomaga navduševati človeka, ki je onemogel od gladi, govoriti mu o največjem patriotizmu?

Ako hočemo, da naše železnice uredimo tako, kakor to zahtevajo koristi prebivalstva, pa tudi države same, tedaj je treba izpolniti opravičene zahteve železniških uslužbencev in uslužbenk v čim najkrajšem času.

Znesek za nabavo je potreben, da si more železničar omisliti najpotrebnejšo obleko, da ne bo raztrgan in nag, regulacija prejemkov od kron v dinarje pa je potrebna zato, da morejo železniški uslužbenci živeti življenje, ki je dostojno človeka.

Z ozirom na to predlagamo Narodnemu predstavništvu naslednji

načrt

o vseh uslužbencih in uslužbenkah železnic kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki se glasi:

§ 1. Vsem uslužbencem in uslužbenkam železnic kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev naj se izplača za nabavo obleke enkrat za vselej, in sicer po 500 K za uslužbenca, po 250 K za zakonsko ženo uslužbenčev in 100 K za vsakega otroka.

§ 2. Prejemke, ki jih izdajajo blagajne železnic kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev svojemu uslužbenemu osoblju, bodo te blagajne iz-

plačevale od 1. maja 1919, namesto v kronah, v dinarjih, in sicer tako, da oni uslužbenec, ki prejema na pr. sedaj 1200 kron, bo prejel izplačano 1200 dinarjev.

§ 3. Vsemu osoblju, ki je v službi kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev, se priznajo pri napredovanju in pri pokojnini vojna leta kot dvojna, in sicer osoblju iz nekdanje Avstro-Ogrske, Bosne in Hercegovine od 1. avgusta 1914; osoblju iz kraljevine Srbije pa od začetka balkanskih vojen leta 1912.

§ 4. Službena pragmatika se uredi sporazumno z zaupniki osoblja, uslužbenega pri železnicah kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev. V tej pragmatiki so določene vse dolžnosti in pravice uslužbenega osoblja.

§ 5. Ministru za promet se nalaga izvršitev omenjenih odlokov.

§ 6. Ta zakon stopa v veljavo z dnem, ko ga podpiše kralj.

Za penzioniste nisem stavil nobenih zahtev, to pa radi tega, ker se je društvo vpokojencev že obrnilo na ministrstvo s svojimi zahtevami, katere niso še do danes klubu poznane. Predstojeci zakonski načrt je moral v pretres odboru za presodbo predlogov. Tako predpisuje stari kav poslovnik. Na ponovno urgiranje od moje strani in od strani sodruga Kristana je prišel končni načrt v soboto 5. t. m. v Narodno predstavništvo, ki ga je soglasno sprejelo in odkazalo ministrskemu svetu.

Kaj so pa kričali »Zvezarji« storili v tem pogledu? Do danes, nič! Klub demokratske zajednice šteje 102 člana in ima v svoji sredini osem ministrov. Pa se niso niti najmanj zganili, nasprotno so delali ob vsaki priliki le težave. Soc. dem. klub pa šteje samo 12 članov, in nima nobenih ministrov. Od nas samih je bilo odvisno, da se delo nadaljuje.

Trezni ljudje lahko presojujejo — demagozi naj pa kriče.

Josip Kopač,

član Narodnega predstavništva v Belgradu.

Kaj nas loči od soc. demokratov?

Hoteli smo se enkrat za vselej izogniti vsaki polemiki z »Jugoslovanskim železničarjem«. Smo mnenja, da je globoko pod našo častjo, odgovarjati na budalosti, nesramne napade, denunciacije in podobne stvari, ki polnijo nedolžni papir, ki

LISTEK.

Kuta v ljudskem humorju.

(Konec.)

Opička je govoril tako: »Bodi zdrava, najkrajša med ženami! Moj gospod se je strastno zaljubil v Vas in umre, preden bo jutri dan, ako ga ne uslišite.« Dogovoril je — in ji podal rožo z vrazjim vonjem, ki jo je prijetno omamilo. »Aj — Bog obvaruj te nesreče, da bi tako dober gospod zaradi mene umrl. Hočem storiti vse, da prepričim nesrečo.« »Pojdite toraj z menoj k gospodu gvardijanu« — reče vrag — nakar je deklico neopazeno spravil v celico gvardijana, kjer je bila z odprtim naročjem sprejeta. Zjutraj, pred izhodom solnca je istotako deklico spravil ven. Menihi so pa vendar duhali, da se pri gvardijanu nekaj čudnega godi. Ugibali so med seboj, da je Opička vendar le zelo premeten dečko, ki zna vse tako zasukat, da ima lahko vsak eno žensko, kadar ga celibat preveč tišči. — — — Ho, ne bomo dolgo razkladali. Item: Menihi so se posluževali Opičkove službe toliko, da se je o samostanu »Estronu« lahko reklo: »Hudič je tam celibat vzél.« Seveda, ako bi bili menihi vedeli, da so njih duše v nevarnosti, bi ne imeli Opičko tako radi. Kyrle elejson! — V najkrajši spomladni ljubezni pobožnega samostana je padla iskra žalosti. Opička, ki

se je nekoč še le pozno zvečer vrnil iz nekega obhoda, je takoj uvidel, da je kuhar nanj silno jezen. »Kje se vedno potepaš?« ga je mojster nahrulil. Ali ne — veš, da moraš krožnike in piskre pomiti?« Dogovoril, vzél poleno in začel vraga obdelavati. Le ta se je začel prav po peklensko smejati in zavpil: »Le počakaj, ti stari lump — jaz ti kmalu pokažem, kam pelje tvoja nadutost.« Med tem je že prijel kuharja in ga stlačil v bakreni kotel, ki je bil poln vrele vode. Revež se je hudo oparil in umrl strašne smrti. Opička pa je zbežal v vas po lepo devojkico za gvardijana.

Menihi, ki so postali lačni, so šli v kuhinjo, iskali kuharja — zastoj. Ni ga bilo nikjer. Končno so ga našli v kotlu kuhanega. Nastal je strašen vik in jok. Tudi Opička je prišel — kakor da nič ne ve ter jokal in kričal je kot zbesnel. Vsi so mu verjeli, da je imel mojstra kuharja rajši kot samega sebe. Vsaj ni bilo nikogar, ki bi bil Opičko sumil; nihče ga ni videl iti v kuhinjo, kotel je bil v taki legi, da je kuhar lahko padel vanj, kar bi ne bilo ravno čudno, ker so ga vsi poznali kot velikega prijatelja steklenice. Gvardijan pa ni nič posebno žaloval, ker je dobil s tem priliko, da nastavi Opičko za prvega kuharja, čemu so seveda drugi pobožni bratje soglasno pritrdili. Sedaj pa poslušajmo, kako je vrag kuhal. Pridno je mešal poper in druge korenine v jedila, vedno je znal preskrbeti zadostl divjačine, perutnine in drugih dobrih stvari. Posebno v petek je pripravil tako

zapeljive pečenke, da se je srce smejalo; pravim — v petek. Menihom so okusna jedila zelo ugajala. Glasno so se menili med seboj, kakšna škoda bi bila, če bi stari brat kuhar še živel, ker bi jim bil vsem želodce pokvaril.

Da, Opička, ta zna! Menihi so bili vedno debelejši in razuzdanejši. Zdelo se je celo, da gredo rajši debeli v peklo kot suhi v nebesa. Končno so sklicali kapitelj. Tam so sklenili uvrstiti Opičko v red sv. Bernharda; motiv: Njegove zasluge, ki si jih je tekom svojega službovanja pridobil. Poklicali so ga. Vrag je prišel takoj, sklonil glavo in vprašal: »Kaj zahtevate od Vašega ponižnega sluga, gospod?« »Opičko, tvoje delo in pridnost zaslužita odlikovanje. Pokazal si toliko ljubezni in vdanosti našemu redu, toliko dobrega si storil; za to smo sklenili, da te sprejmemo kot brata v naš red. Bodi na dalje pobožen, priden in ubogljiv. Ker ne znaš latinščine, bomo mi na mesto tebe brali mašo in na koru peli. Ti pa boš v naprej oskrboval kuhinjo; za pomočnika bomo že poskrbeli. To sprejmi kot častno odlikovanje.« Opička je z veseljem sprejel ponudeno mu mesto. Od te ure se je imenoval »Frater Opička«. Tako je živel v samostanu sedem let. Bratu Opičku pa ni zadoستovalo, da je spravil menihe ob vso observanco. Hotel je tudi videti krvave glave in bulje. V prostem času je rezal debele palce; k vsaki je privezal kos traku in obesil jo je v lepem redu — drugo ob drugo — na zid v svoji celici. Začudeno

mora tudi — rad ali nerad — nesti visokodoneči naslov: »Jugoslovanski železničar«. V časih je pa le težavno držati roke križem. Imenovani list od 27. junija t. l. si je privoščil uvodnik pod naslovom: »Kaj nas loči od soc. demokracije?« Tokrat si je izposodil »Marksa«. Res, v zavijanju in preobračanju je pisec članka zelo spreten. Kdor ni čital Marksovih del in ima članek »J. Ž.« pred seboj, bo lahko v dvomu, ali morda res Marks ni razumel več duha tedanjega časa in bo »J. Ž.« hvaležen za pojasnilo. Toda veliki časi so rodili tudi majhne ljudi. Revež! Pritlikavec! Duševni berač, se spuščal v polemiko z duševnim velikanom, ki so ga morali pripoznati vsi drugi, ki imajo vse drugačno kvantiteto soli v glavi! Nevednim, ki drugega čitva kot »J. Ž.« ne poznajo, se lahko natvezi. Nas pa vesel, da lahko konstatiramo, da je danes že precejšnje število tistih, ki se pri prečitavanju Vašega uvodnika na vaš račun imenitno zabavajo. Ker nismo egoisti, ki ne privoščijo ljudem zabave prosimo več takih člankov. S poneumjevanjem se še nobeden narod ni povzdignil, pač pa je prišel do spoznanja, da boj proti — če tudi narodno liberalni — temi je edini izhod iz proletarske mizerije, pot do popolne svobode. Ne škoduje torej, da poznamo tudi Vaše duševne ničle.

Nevarna igra.

Železničarji živimo sedaj v času, ki nam pusti zelo malo počitka. Zakaj? Ali morda nimamo skrajšan službeni čas? Res je, na tem polju se je že nekoliko izboljšalo, je pa vse drugo, kar nam ne da spati. Že skrbi za vsakdanje življenje nas puste predčasno osiveti; obleke, obuvanja in drugih takih nepotrebnosti je sicer še vedno zadosti — pa kaj, ako jih ne moremo kupiti. Ako je človek sam, se že še nekako prebije od enega dneva do drugega. Drugače pa je, ako so dobrotljiva nebesa enega ali drugega obdarovala s številno družino. Popisovati te stvari, ki jih vsak dobro pozna, pa ni danes naloga lista, dasiravno bi v tej stvari najlažje dobilo snovi za dolge članke, da, celo debele knjige. Tudi stanovanjske razmere so za marsikatero takorekoč usodepolne. Vendar bi to vse še nekaj časa prenašali, posebno v poletju. Vse drugo pa je, kar nam dela skrbi, kar nas spati ne pusti. Je to negotovost, da li jutri ne bo treba enemu ali drugemu zapustiti vse, kar je v dolgih letih pristradal in bo moral iti čez mejo. Dan za dnevom prihajajo obupani možje, jokajoče žene z otrokom v naročju in prosijo pomoči. Pomagajte! Prosite za nas! — tako prihajajo — kaj smo storili hudega, da nas izganjajo kakor pse, brez usmiljenja... Srce se na krči pri takih prizorih, solze se nam nehote ulijejo po obličju, pomagati pa ne moremo. Pod krinko narodnosti je začela slovenska buržvazija neusmiljeno čistiti vrste onih, ki se jim zde nevarni, da bodo pri volitvah glasovali tako, kakor jim veli pamet, kakor to zahteva sedanjí čas. Zavozili so — to so začeli dobro čutiti. Takoj po preobratu so se varovalci kapitala pod zaščito bajonetov polastili stolčkov, začeli so po večti-

so gledali menih to početje. »Brate Opičko, kaj naj to pomeni?« Vrag se je potuhnjeno nasmehnil, češ: »V samostanu moraš vedno iskati dela. Mišlim, da je tudi treba računati s tem, da se lahko branimo, ako bi nas kdaj prišli obiskat tatovi; kdor bo iz kateregakoli vzroka potreboval orožje, ve, kje je za dobiti.« Tatovi sicer niso prišli, ampak med menih je nastal razdor zaradi zale punice. Nastali sta dve stranki. Ena pod vodstvom gvardijana je prišla k Opičku in zahtevala palice; prošnja so utemeljili s tem, da so od druge stranke ogroženi. Brat Opička je seveda prošnji ugodil. Komaj so odšli, je prišla druga stranka pod vodstvom dolgega meniha. Tudi ti so se v Opičkovem arsenalu oborožili. Samo še ena — najdebelejša — palica je ostala viseti. Tisto je pustil Opička zase. — Bila je polnoč, zvonilo je k ponočni pobožnosti; oba kora sta se zbrala. Vsak je imel v eni roki molitvenik, v eni pa palico. V cerkvi sta se srečala. Komaj je gvardijan zagledal dolgega meniha, se je razljutil in nameril s palico, da ga udari. Tudi dolgi menih ni bil len in je takoj udrihnul po nasprotnikovi glavi.

To je bil signal — kmalu je bila bitka v najlepšem teku. Po cerkvi so se razlegali udarci in vpitje ranjenih je bilo srce razdirajoče. V trenutku, kadar je bila bitka najljutejša, je Opička neopaženo ugasnil luči. Sedaj se je krik podvojlil. Udarec za udarcem je padal na sovražnika in prijatelja. V tej egiptovski temi je Opička vrzel

sočletni teoriji eksperimentirati. Najbednejši duševni subjekti so iskali pot, ohraniti kapitalistu proste roke na eni strani, na drugi strani pa delavca — in uslužbenca skloh — narediti brezpravnim. Moralna inkvizicija je začela delovati in deluje naprej. Podle duše so se pustile najeti za priganjače in vlačijo žrtve pred inkvizicijski tribunal, pred najnovejše in najmodernejše krvnike, pred mogotce sedaj vladajoče liberalne ali kakor se sami titulirajo, narodno demokratske klike. Narodni demokrati!, Kdo se ne spominja kako so pisali čez Šusterščeve klerikalce tekom vojne, koliko gnjusa, koliko pljunkov na te izmečke človeške družbe, ki so na podlagi impertinentnih denuncijacij spravljali tisoče v ječe, na vislice, pred cevi pušk na vsako povelje čakajočih vojakov. Vojna z njenimi grozotami je šla dalje čez mrtve, ranjane, od lakote umrle in umirajoče. Podivljala je vse, kar je bilo vsaj navidezno normalno; obogatela je marsikoga, ki je pred vojno hodil razcapan — baraba v pravem pomenu besede. Bili so med temi denuncijanti in izmečki človeške družbe ljudje, ki so sovražili vse, kar je bilo slovenskega in gorje železničarju, ki se je zmotil in je v prisotnosti takih ljudi svojega tovariša nagovoril slovensko. Se hujske pa je bilo, ako bi to bil storil v pričo višjih predstojnikov. »Halten Sie Ihr Maul, wissen Sie nicht, dass die Dienstsprache Deutsch ist?« Tako je bilo takrat. Danes so se ti ljudje kar čez noč prelevili v pristne, radikalne, da — fanatične Jugoslovane in preganjajo vse, kar se jim ne zdi zadosti slovensko-patriotično. Slovensko? Da, da, slovensko! Oni sami med seboj si ne zamašijo usta, njih sedanjí narodni ponos ne trpi, ako se njih otroci uče nemško, ako imajo žene, ki ne znajo drugega jezika kot nemškega. Njih poveljnik in gospodar — kapitalist — je mednarodni, zakaj bi torej oni, narodno-demokratični priganjači, si naložili nekakšno pokoro in ne govorili nemško?

Samo ti, revež, garač, umazan železničar moraš biti naroden. Sicer pa tudi ti smeš govoriti nemško, samo da si »Zvezar« in bodeš pri volitvah volil narodno. Ako pa nimaš dobro voljo, si sam vrv okrog vratu zadrgni, torej — že veš, kaj te čaka. Podle duše okrog »Jugoslovanskega železničarja,« »Jugoslavije,« »Narodnega socialista« itd. že čakajo, kdaj pride povelje njih poveljnika in gospodarja — kapitalista — in — že brizgajo golido na nasprotnike, zahtevajo javno njih glave. Dasiravno smo to do sedaj s srdom in stisnjenimi pestmi navidezno mirno gledali, smo mnenja, da je tiste igre za enkrat zadosti. Ne zdi se nam, da bi tu bili nekakšne figure, ki se avtomatično gibljejo ali ustavijo. Svesti si svojega človeškega dostojanstva, svesti si, da mi, kot železničarji smo tisti faktorji, ki imajo vsa kolesa tega kolosalnega aparata v roki, bomo se za svoje nesrečne sotrpine potegnili. Različni gospodje Romavhi, Golobi, Pregeljni, Šegi e tudi quanti naj vzamejo na znanje, da ima tudi potrpljenje slovenskega železničarja gotove meje. Nehajte — ali pa bo grlo zaropotalo! in sicer tako, da Vas nobeden vijak

med nje še težko cerkveno klop katera je dovršila učinek, ker takoj so imeli nekateri za nekaj zobov manj in enemu je zlomil roko. Z groznim vpitjem se je Opička vrnil med bojevnike. Palico je vrtel tako spretno, da na mah ni bilo enega brez bulje. Konečno so — za nadaljni boj nesposobni — odnehali. Med tem, ko so se lotili pospravljanja, je prišel Opička z lučjo ter jim je začel brati levite: »Sram, trikrat sram vas bodi. Ste li to bratje? Ali ste pozabili na vaše dostojanstvo, čast in ugled, ki ste ga naši sveti cerkvi dolžni? Kaj si bodo mislili ljudje, ako bodo videli vaše zbite tonzure? Razidite se kot prijatelji in živite v naprej v miru in bratski slogi.« »Oče v nebesih,« so stokali ranjeni, »odkod je pa vendar priletela ta težka klop?« Bodite no že enkrat mirni — je zavpil Opička — vidi se, da ste bili hudo vzhičeni. Morda bi hoteli še enkrat začeti? Pojdite vsak v svojo celico in naspite se.«

Zjutraj so prinesli bratje palice nazaj. Smehljajoč se, je Opička rekel: »Ako bi hoteli še enkrat nekaj podobnega napraviti, pridite k meni. Moj arsenal bo v kratkem dobil novo, če mogoče še boljše orožje. Tri tedne ni bilo nobene maše v samostanu, nobenih litanij in drugih pobožnosti. Pobožni bratje so se bali, da bi ljudstvo ne videlo njih bulje in jih bolj ne razumelo, kot oni latinščino svetih očetov. Bratu Opičku pa hudobija ni dala miru. Enkrat se je zakasnil izven samostana. Pri tem je pa popolnoma po-

ne bo na stolčkih držal. Tudi vi ste uslužbenci in delavci. Zavedajte se tega! Blagobit domovine ni odvisen od raznih oderuhov ali sekantnih, od te oderuške klike protežiranih uradnikov. Blagobit države je v prvi vrsti odvisen od dobrih, zanesljivih delavcev, ki vse gradijo, zidajo, ustvarjajo. Službo na železnici ne bodo opravljali ne nadzorniki, ne ravnatelji, ne vladni poverjeniki — opravljalo jo bo le zanesljivo in izurjeno osebe! To je zadnji opomin obupanih, strganih in izstradanih železniških proletarcev!!!

Tudi demokrat.

Slovenski železničarji proti persekucijam in ovađustvu.

Shod, ki ga je sklicala v društvenih prostorih v Mahrovi hiši ljubljanska skupina »Splošne železničarske organizacije za Jugoslavijo«, se je razvil v energični protest proti persekucijskim metodam na železnicah, proti najnovjšemu zistemu ovađustva, pred katerim ni nihče več varen. Ta energični protest je konkretno izražen v resoluciji, ki jo je shod soglasno sprejel. Upamo, da ga bo deželna vlada slišala, ter pravočasno ukrenila potrebno, da prepreči ne-ljubo motenje prometa na železnicah. Deistvo je pač, da železničarji v sedanjih razmerah ne morejo več izhajati, in da so prisiljeni, ako hočejo varovati svoje najprimitivnejše pravice, poseči po najskrajnejših sredstvih samoj rambe. Kar se dogaja v zadnjem času na slovenskih železnicah, ni bilo in ne bo nikjer drugod na svetu. Merodajni činitelji nimajo drugih skrbi, kakor da uvajajo po železnicah pod krinko zloglasne narodne zveze najgrše ovađustvo, la zalezujejo naše sodruga in jih odpuščajo na podlagi naročenih denuncijacij, ali pa za besede, ki so bile izrečene pred... desetimi leti. Nezaslišano, sramotno!

Shod je otvoril predsednik sodr. Makuc, ki je v kratkih, primernih besedah povedal, zakaj gre, ter naznanil, da je ta shod priprava za drugi, večji javni shod, ki se mora v kratkem vršiti in na katerem se bo pred vso javnostjo razkrilo vse te nezdrave, nevzdržljive razmere. Podal je nato besedo poročevalcu, sodru Golouhu.

Sodruga Golouh je najprej omenil one čase, ko so vse Jugoslovanske stranke vodile boj proti staremu avstro-ogrskemu režimu. Takrat se je veliko govorilo o demokraciji veliko proklinjalo reakcijo in vse njene brutalne pojave. Meščanske stranke so se kar cedile ljubezni do svobode in napredka. A danes? vidimo, da se v gotovih zistemih in metodah skoro prekaša prejšnji režim. Je prav, da branijo meščanske stranke in meščanske vlade svoje razredne privilegije, ne moremo niti pričakovati, da bi bile v sili bogve kako izbirčne. Ali, če se v mirnih razmerah, pod okolščinami, ki bi nam zavdale vse druge države, v času, ko ni najmanjšega povoda, da bi se meščani tresli za svoje kapitale in za svojo oblast, terorizira mirno in po-

zabil, da mora pripraviti dobro večerjo za svoje duhovne sobrate. Šele, kadar se je naredila noč, se je vzpomnil na »uradno dolžnost.« Kaj bo danes kuhal? Nič ni imel pripravljenega. Spotoma je slučajno videl debelo kravo, ki se je pasla tik za samostanskim zidom. Ne premišljal je dolgo. Ubil je kravo, odtrgal ji kos pleče in odnesel jo v kuhinjo. Tukaj je hitro začel delati in predno so gospodje prišli od večerne pobožnosti, je bilo vse gotovo. Menih niso slutili, da jedo ukradeno meso; sicer pa ne vem, ako bi jim manj teknilo, ker so bili njih trebuh večji kot njih vesti... Med tem, ko so se menih mastili, je kmet iskal kravo. Klical je — zamanj. Od nikoder bučenja ali glas zvonca. Po dolgem hodenju je vendar videl tri kravje noge štrleti po koncu. Kaj za en hudič je to ubogo žival tako raztrgal? To ni bil volk — je jezno zaupil. Kalkuliral pa je tako: Isti lump, ki je to storil, bo gotovo prišel po še ostalo meso — počakam.« Sklenil je in se vlegel za debelo drevo, trdne volje, čakati tudi do zjutraj. Ko tako premišljuje, začelo je čudno šumeti med drevjem, tako, da ga je začelo biti strah. Kmalu pa je tudi uvidel, kaj se godi. Bila je namreč noč, ki so imeli vragi zborovanje. Prvi je priletel sam vladar pekla — Lucifer — s svojim spremstvom in se vsedel ravno na isto drevo, pred katerim je kmet ležal. Takoj na to so bili drugi na mestu. Začelo se je izpraševanje: »Kaj si storil ti, Belcebube?« Vrag, katerega je Luci-

šteno delavstvo z sistematično od zgoraj podpirano ovaduško gonjo in vsesplošno nerazumljivo reakcijo, je nekaj tako izvanredno posebnega, da ne moremo razumeti pravih vzrokov. Ali je naše meščanstvo že vse bolj bestialno nego smo mi pričakovali, ali pa tako okorno v vsem svojem dejanju in nehanju, da moramo za vselej obupati nad njegovo politično zmožnostjo. Kje na svetu dobite meščansko stranko, ki bo pošiljala uradno s podpisom svojega glavnega načelstva nizkote in smešne politične ovadbe na državno pravdnništvo? Imamo po vseh državah konservativne kapitalistične stranke, ki prav nič ne skrivajo svoje reakcionarne težnje, toda kje najdete resno izrazito kapitalistično stranko, ki bi ne imela v dobi, ko se hoče podjarmiti tujemu velekapitalizmu polovico naroda, drugega važnejšega opravka, kakor ta, da denuncira revne delavce v zagorskem kraju za stvari, ki jih državno pravdnništvo samo dožene kot neresnične? Ne, to ni mogoče nikjer drugje, to je mogoče le pri nas, v naših malenkostnih razmerah, pri naši slovenski kmečko srednjeveški okorni in rudimentajni pseudokapitalistični družbi.

Ni nas strah samo nedolžnih žrtev, strah nas je vse bolj strašnih posledic, ki jih bo imelo na vzgoji narodove duševnosti in narodovega značaja tako od vseh strani povečano špijonsko delo, ki se ga podpira, organizira, proslavlja kot najnujnejša potreba, kot kulturni cilj slovenskega naroda! In to dela baš načelstvo liberalne stranke, one stranke, ki bi lahko ravno v tej priv dobi narodne samostojnosti izvršila prepotrebno in prekorsno kulturno delo s tem, da pouči ljudstvo o novih razmerah v novi državi, o novih nalogah, novem delu, da razvije v njem plemenito značajnost, in ne bestialne nagone, da iztrebi, kot napredna svobodomiselnja stranka, kar je še pri nas srednjeveškega, nazadnjaškega.

Če pojde tako naprej, nam bo najboljši del naroda pokončan fizično po italijanskem nasilju, ostali del pa duševno po najnovejši, sistematični vsesplošni ovaduški vzgoji.

Obupati bi morali. Naj se gospodje iztreznijo. Tako ne moremo naprej. Večjega kulturnega škandala še ni bilo. Upajmo, da so to le abnormalne posledice abnormálnih časov.

Govornik je nato preočil navzočim, kako prav je imel Marks, ko je trdil, da vidi meščanstvo le svoje rezredne interese, in da mora biti emancipacija delavstva le delo delavstva samega.

Vabil je navzoče delavce, da naj vztrajajo pri svojih organizacijah, pri svojem kulturnem delu, ker od njih je odvisno, da se slovensko ljudstvo ne poživini, da se nam povrnejo časi svobode in sprave.

Navzoči so sprejeli govornikova izvajanja »največjim navdušenjem. S krepkimi medkljici so dajali duška svojem razpoloženju.

Govoril je nato sodr. Kopač, ki je v daljšem stvarnem govoru navedel po vrsti vse najgorostasnejše slučaje persekucij in ovadustvo na železnici. Predaleč bi nas privedlo, ako bi hoteli

tu navajati vse slučaje. Prinesli jih bomo po vrsti v našem listu. Ogorčenje med poslušalci je naraščalo bolj in bolj, in ko je sodr. Kopač zaključil svoj govor s pozivom, da naj železničarji obrnejo vso svojo silo proti skupnemu sovražniku, ki se ga mora neusmiljeno streti, so vsi navzoči glasno pritrdjevali.

Govoril je še sodr. Makuc, ki je podal dokaj pisano poglavje o sedanjih razmerah pri železnici, ter sodrugi Zorga, Jernejčič, Perdan in drugi. H koncu je sodr. Kopač še poročal o zakonskem načrtu glede ureditve plač.

Sprejeta je bila sledeča resolucija:

»Železničarji, zbrani na javnem shodu v Ljubljani dne 9. julija 1919, protestirajo proti barbarskim metodam, ki se jih je uvedlo na slovenskih železnicah, in ki gredo za tem, da se spravi ves zavedno slovensko delavstvo ob zaslužek, da se ga izstrada ter v to svrhu uporablja najpodlejše, po vladi sami podpisano zvezarsko ovadustvo. Naše delavstvo se sistematično zasleduje in lažljivo denuncira, ter na podlagi teh naročenih denunciacij odpušča iz službe.

Zavedni slovenski železničarji pribijajo ta politični in kulturni škandal, ki kaže na duševno in politično korupcijo slovenske buržoazije in njenih strank, pred pošteno jugoslovansko javnostjo ter pred vsem svetom.

Zistem, sedanje gospodujoče buržoazije, zlasti pa njene predstaviteljice JDS je v svojih metodah povsem podoben prejšnjemu nečloveškemu prusko-avstrijskemu režimu.

Shod protestira proti zistemu, ki ga je uvedla na železnici deželna vlada, zlasti pa njen podpredsednik dr. Žerjav, ki očitno mnogo drži na tem, da opravlja sam vse persekucijske posle na železnici ter z neverjetno krutostjo rešuje sam vse tozadevne akte.

Slovenski železničarji pozdravljajo proletarijat vsega sveta ter naznanjajo, da se bodo v obrambo svojih sankrosanktnih pravic, posluževali najostrejših sredstev.

Vladi stavimo kategoričen poziv, da ako se v teku 5 dni od današnjega dne ne ustavijo vse persekucije in to naznani tajništvu »Splošne železničarske organizacije za Jugoslavijo« bodo železničarji izvajali konkretne konsekvence.

Še vedno persekucije.

Poroča se nam pravkar, da je bilo včeraj zopet aretiranih 5 naših sodrugov — železničarjev, med njimi tudi sodr. Perdan. Podrobnosti nam niso še znane. Aretiralo se jih je iz političnih motivov. Nimamo dovolj besed proti temu najnovejšemu nasilju. Kaj se hoče s tem provocirati? Saj vendar ne moremo verjeti, da bi deželna vlada sama ustvarjala spore, ki utegnejo imeti nedogledne posledice. Naj se že neha. To svetujemo odločno vsem poklicanim činiteljem. Proletarijat ne bo pustil železničarjev same. Zapomnite si!

fer vprašal, je odgovoril: »Danes jutraj je brat brata ubil, jaz sem jih naščuval.« »Dobro, dobiš visoko nagrado.« Obrnil se je k drugemu: »Kakšno je bilo tvoje delo?« »Gospod — se je smejal vrag — znano ti je, da zahajam samo v boljše kroge. Bila mi je igrača, enemu kralju našepetati, da bi bilo dobro, majhen košček zemlje — ki je mimogrede rečeno brez vsake vrednosti — pridobiti. Jutri bo že za to brezvredno ozemlje najkrovavejša bitka, ki jo je svet videl. Oba nasprotnika sta grozovito razgreta. Kri bo tekla kar v potokih in upam, da dobimo tudi nekaj duš velikih vojskovodij, ki nam bodo pri naši peklenki vojski gotovo koristili.« »Dobro, zelo dobro!« je radostno vzkljnil Lucifer. »Vojska je gotovo najboljšo vražje delo in čudim se, da vladarji nas vrage tako radi ubogajo.« Sedaj se je oglasil majhen, neznamen hudiček: »Vladar moj, iznašel sem novo igro na karte, neumnjejšo od vseh drugih. Ljudje ne delajo sedaj nič drugega, kot da sede in kvartajo. Cela, prej cvetoča posestva propadajo eno za drugim, doma se krega mož in žena, živina hodi lačna okrog in v celem okraju ne slišiš drugega kot o tatovih, samomorih in dr. Nisem mislil, vladar moj, da se človek, ki se s svojo božjo podobo baha, pusti tako lahko od vsake vražje neumnosti zapeljati.« Lucifer se je smejal in naredil nekako nerazumljivo opazko, ne preveč laskavo za Stvarnika. Prišli so še drugi vrage. Vsak se je hvalil, kaj da je storil.

Zapeljevali so žene k zakonolomstvu, naštel so nesreče, ki so jih povzročili od njih nahujskane, itak že zlobne ženske itd. Lucifer se je uprav po peklenko smejal in pripomnil je, naj se le nadalje držijo ženskih, ker le te so vedno najboljše orodje hudiča. Tako so že vsi vrage naznanili svoja junaštva, samo enega je še manjkalo. »Kje je Opička; zakaj ni prišel na zborovanje?« vpraša Lucifer. V tem trenutku se je Opička zbudil v svoji celici in bil je takoj na mestu. »Kaj si ti storil? Dolgo časa že pogrešam poročila od tebe.« »O, nisem bil len, zvesto sem ti služil. Pridobil sem vse moje duhovne sobrate, ki se bodo v kratkem ubili in njih duše bodo šle naravnost v pekel.« Predaval je potem obširno kako je sistematično delal. Zagotavljam te, da so že vsi zreli za nas in bodo vsi poseben kras za našo zbirko, ker imajo lastnosti, ki jih mora vsak pravi hudič imeti. Vsi vrage so radostno zavriskali in začela se je godba kakor doma v peklu. Hkrati na to so izginili. Kmetu je stal mrzel pot na čelu. Nekaj tako groznega še ni slišal, bilo je preveč za to pošteno dušo. Komaj je napočil dan, je stekel proti samostanu in naravnost h gvardijanu. »O, gospod gvardijan, pomislite, kaj sem po noči videl in slišal. Vi imate v samostanu vrage za kuharja. Ta vam pripravlja pot v pekel. Vsi bode te izgubljeni; ako ga bode še nadalje ubogali.« Na dolgo in široko je pa še razložil, kaj je po noči videl in slišal...

Dopisi.

Pragersko. Brezobzirno kosi smrt v vrstah proletarcev. Menda je edina, ki ne gleda ne na starost, ne na stan. Tudi nam je ugrabila enega naših najboljših, sodruga Franca Brenkoviča, prostornega mojstra. Njegov pogreb dne 23. junija je bil častna manifestacija solidarnosti železniškega proletarijata. Videli smo, kako se časti moža, ki je vse življenje posvetil delu. Nad 150 kolegov in sodrugov — brez razlike stanu — se je zbralo okoli njegovega groba. K sijajnemu pogrebu je veliko pripomogel vsestransko spoštovani gosp. postajenačelnik, ki nam je šel požrtvovalno povsod na roko. Njegov krasen nagrobni govor je marsikomu naredil solzne oči. V imenu vsega osebja se je g. načelniku zahvalil sodr. Bračič. Nadaljujoč je povdaril kot vzrok prezgodnje smrti skrbi in pomanjkanje, ki ga je povzročila vojna. V nemškem jeziku se je zahvalil sodr. Stropnik. Zapelo je še pevsko društvo, katerega član in predsednik je bil poljni.

Zapustil si nas, dragi sodrug in prijatelj, trpnelo je tvoje truplo. Tvoj duh in Tvoji nasveti pa bodo bivali med nami in nas vodili po poti, ki si jo Ti gladil. Bil si nam zvest sodrug v boju, dober zastopnik zatiranih. Slava Tvojemu spominu. J. B.

Železničarjem drž. žel. SHS na predkolodvoru v Dravljah v preudarek. Dne 28. junija t. l. je »Slovenski Narod« prinesel notico o velikih tatvinah na predkolodvoru, v kateri z veseljem konstatira, da so storilci železničarji in vojaki — že pod ključem. Tudi »Naprej« je poročal o nerednostih na predkolodvoru, ki jim je oblast prišla na sled. Vendar pa ni bilo čitati, da so med storilci tudi železničarji. Pač se je list prejel dobro informiral, kaj da je na stvari resničnega, da bi po nepotrebnem ne blatil v javnosti delavcev, posebno pa železničarjev s takim ne-

»Slov. Narod« in »Jugoslavija« kaj radi priobčujeta stvari, ki jim jih cestne klepetulje prinesejo; ne pozabijo pa nikdar škodoželjno pripo njih poročilih samo pristni zločinci, tatovi, goljuhi, verižniki itd. Črez nekaj dni pa pod pripomniti, da so glavni krivci železničarji, ki so tiskom pravice sramežljivo popravljajo, češ, bili smo mistificirani. Ako pa »Slov. Narod« na to ni mislil, koliko malo s to notico gotovim železničarjem ustreže, mu povemo na uho, da so na predkolodvoru samo pristni »Zvezarji«, torej najzvestejši pristaši liberalcev »okrog« »Slov. Naroda.« Radovedni smo, kako se bodo isti »Slov. Narodu« zahvalili. R d e č k a r.

Pesnica pri Mariboru. Drago občinstvo in železničarji! Vsaj ne boste verjeli, da še tudi pesniški železničarji živimo, če ravno nimamo stanovanj. Dovolite mi, da Vam tudi to gnezdo nekoliko opsem. Imamo na postaji načelnika Nemca. Včasih še zine kakšno deseto slovensko besedo, pa prav je ne more. Slovensko pisati sploh ne zna. Zna pa dobro denuncirati socialne demokrate svoje postaje pri slovenskem (?)

S pobešeno glavo je šel gvardijan v svojo celico. In je premišljeval, kako je to vse prišlo. To premišljevanje je izzvenelo v sledeči monolog: Res je, oče nebeški, predaleč smo šli. Res ga ni enega brata, ki bi ne imel prezateženo vest. Sam verujem, da ako bomo še eno leto tako živeli, nas nič več ne reši pekla in njegovih grozot. Daleč smo jo z našim vražjim kuharjem zavozili, ako ljudje sedaj tako od nas govore — zadnji čas je, da okrenemo na drugi pot in delamo pokoro. Sklical je vse menihe in jim vse razložil. Govoril je tako ginljivo, da je marsikateri že čutil, kako ga hudič drži za vrat. Vzdihaajoč, so vsi prisegli, sedanje življenje takoj opustiti. Gvardijan je uvidel, da je kes resničen. Brez nadaljnega obotavljanja je poslal po brata Opičko — in sedaj se je začelo preklinjevanje in preklicevanje po vseh pravilih katoliške cerkve. Vrag je škripal z zobmi; konečno se je začel zvijati, češ, takih pobožnih govorov nobeden hudič ne more več poslušati; pred bi pa kdo pet naštel, ga ni bilo več — odletel je za vedno. Za spomin so pustili menihi izsekati iz kamna velikega hudiča, pustili ga črno pobarvati in postavili so ga pred samostanska vrata. Pobožni »romarji« si še danes pripovedujejo: »Tukaj so pred davnimi časi živeli pobožni menihi; tem je dal Bog moč, da so »panali« hudiča.

nadzorništvu v Ljubljani kot politično sumljive. Napravi stvar tako, da si napiše naznanilo v nemškem jeziku na kak papir in pusti od kakšnega drugega urdnika prestaviti. Vse to dela g. načelnik le zato, ker si je že pred vojno kupil nekaj zemlje zraven kolodvora, ki bo zidal lepo hišico. Sedaj se pa boji, da bi ga Jugoslavija ne pognala čez mejo, kakor druge in njegova lastnina bi ostala tu. Vstopil je toraj k Z. J. Ž. in računa s tem, da bode ostal na postaji Pesnici gospodar.

Dobro bi bilo, da bi si obratno nadzorništvo enkrat ogledalo to ljubo pesniško postajo zaradi stanovanj in 8 urnega delavnika.

Eden ogibalni čuvaj stanuje že čez mesec dni v železniškem vozu, drugi pa ima tako malo sobo, da komaj ena postelja v njej stoji. V tej bi moralo spat in počivati 6, reci šest oseb. Njemu samemu ostane le še trda deska, na kateri naj bi se spočil po 24-urni službi kot bločni sluga. Na vpeljavo osemurnika ne misli ne načelnik, ne ravnateljstvo. Promet je vsak dan gojstejši in obratno nadzorništvo bi moralo misliti na odgovornost, ki jo bo javnosti dolžna, ako se nekaj pripeti, ker pri nezadostni hrani 24 ur delati se mora odkloniti odgovornost. Naj si gospodje sopnijo še na l. 1909., ko je osebni vlak št. 37. stal pred postajo in brzovlak št. 9 je zavozil v njego. Kako je to gorelo! Tudi ne kaže še nekaj tujega osebja predstavljati sem, ker zmanjka stanovanj. Sicer imamo tukaj domače, za službo sposobne fante, ki delajo sedaj na prog. G. načelniku svetujemo, naj pusti denunciranje; materijala imamo dovolj in se bomo znali pomagati.

Pesniški trpin.

Jesenice: Dne 2. julija se je vršil Železničarski shod v gostilni pri Verglesu, ki je bil prav k po obiskan. Sodrugi Mlakar je v jedrnatih besedah obrazložil sedanji in bodoči položaj povdal je, da nas čaka mnogo dela in bojev v naši novi državi.

Naša država še ni urejena, vodilnih mož še tudi ni, treba nam je razširiti politične, gospodarske in kulturne organizacije. Treba dela, da bi ustvarimo eno močno socijalistično stranko v celi Jugoslaviji, to je potrebno zato, da si dobimo zveze z vsem proletariatom celega sveta. Ako je kapital. družba brez razlike vere in jezika mednarodno združena proti delavstvu, je tudi naša sveta dolžnost, da to storimo kot pošteni ljudje, da se tudi mi združimo mednarodno proti ubijalcu revnega delavnega sloja, kapitalizmu.

Separatizem je škodljiv in seka nove rane delavstvu, in odpira kapitalistu pot do še večjega dobička. Mi ne potrebujemo, narodnih društev radi tega ker smo že itak Jugoslovani ter ni v tem oziru nobene nevarnosti za narod.

Vsak dober Jugoslovan mora pač dobro paziti na to, da varuje narodne interese (koristi), ali ne tako kot bi to gospodje radi, oni nas uče narodnosti in sami so pa največji škodljivci lastnemu narodu pod krinko različnih imen, da bi si s tem in pomočjo zapeljane delavstva ustvarili boljše bodočnost, to se pravi: da bi radi delavstvo tako daleč zapeljali, da bi mogli razni špekulantje in stari avstrijski patriotje še v novi jugoslovanski državi absolutno vladati, svari ves proletarijat vse Jugoslavije, da ako ne bomo previdni ter složni, nam preti že sedaj grozna nevarnost, katero nam pripravljajo naši rablji, in to so liberalna in klerikalna stranka s pomočjo Pribičevića, da nam vzamejo naše že itak težko pridobljene pravice (koalicijsko pravo) vsem državnim in podržavljenim uslužbencem.

Veseli nas, da so nam razni gospodje že sedaj pokazali tako dolge roge, kakor jih niso imeli vsi voli kar so jih jeseniški mesarji pobili, in to je naravno, da takim ljudem ne smemo in ne moremo slediti, tem ljudem smrdi, da se je začelo jeseniško delavstvo tako lepo zavedati, posebno železničarji, ki so bili najbolj razdruženi v mnogo strank, ter s tem smo tudi okusili, da ni slabše plačanega nobenega delavskega razreda kot železničarji. Skušnja nas uči, več strank imamo, toliko manje kruha in več dela, drugače ne more biti, kakor da se združimo v močno mednarodno organizacijo, v slogi je moč, ta moč je naše orožje, s katerim gremo v boj proti mednarodnemu kapitalizmu.

V Parizu delijo štirje možje usodo cele Evrope, tam kujejo in tuhtajo nove načrte kako nas rodejo zaslužnjili ter zopet ustvarili novo vojno,

proti kateri pa mora zavzeti proletarijat celega sveta stališče, da se kaj tacega ne bode nikoli več zgodilo.

Milijoni in milijoni so umrli na bojnih poljanah, na milijone imamo še pohabljenec, katere pa zna kapitalistična družba umetno po raznih krajih skrivati, ter jih ne pošljejo raditega do-dov, ker se boji, da bodo ti ljudje še več bridkih povedali, kakor smo jih žal že mi na lastnem telesu okusili.

Za pravico se ne briga nobeden človek, samo dobiček za lastno mošnjo in pa narodnost na jeziku roji gospodom po glavi, in tega ni mogoče drugače dobiti kot s pomočjo zapeljane ljudstva in raznih organizacij, potem se nam pa široko smeji, češ, zakaj ste nam pa verjeli!

Pozivlja navzoče še enkrat k skupnemu delu, ker le s tem bomo in hočemo doseči svobodo, samoodločbo narodov ter resnično demokratično državo. Ta cilj se da doseči le, ako razumemo, da je treba izobrazbe: čitajte del. brošure in del. časnike, ker le tam najdemo resnico. Toraj na delo, mož do moža, popraviti imamo mnogo starih grehov!

Ako res hočemo, da se iznebimo vsega najhujšega zla, nam ne preostaja drugega kot da se združimo v eno močno mednarodno organizacijo ter šele s tem pokažemo, da se zavedamo našega položaja, z eno močno organizacijo se zada smrtni udarec kapitalizmu celega sveta.

Govorili so še razni sodrugi in tovariši o domačih postajnih razmerah, katere pa moramo prej ko mogoče urediti tako, da bomo zadovoljni vsi.

Po končani debati je sodrug Mlakar zaključil lepo uspeli shod, ter priporočal za prihodnjic še večjo udeležbo.

Iz Jesenic. Upali smo, da se bodo naši gospodje patrijoti poboljšali. Ali žal, da je nasprotno. — Zato se moramo zopet oglasiti in če ne bo to pomagalo, bomo i mi brezobzirni, kakor so naši gospodje.

Mislili smo, da bomo z našimi prošnjami in potrpežljivostjo kaj dosegli, a varali smo se. Na postaji Jesenice smo tako srečni, da smo po polomu stare Avstrije dobili namesto nemčurja drugega načelnika, ki je priromal iz Avstrije. Tudi tam ga niso bili veseli. K nam je prinesel germanško obnašanje, katero se v tem izraža, da ne upošteva uslužbenca za človeka.

Pri železnici veljajo še vsi stari službeni predpisi in inštrukcije. Te se izrablja le kar se službe tiče, ne pa tudi oni del, ki govori v prid uslužbencem. Načelnik ne pozna nobenega sodelovanja vlakospremljevalnega osebja pri ureditvi voznega službovanja (turnusa), ter spravi vse vsake na en kup tako, da se napravi en dan 14, 16, še celo do 20 ur službe. Pripravnost „rezerve“ trpi še celih 24 ur.

Drugod so si že priborili 8urni delavnik, nas pa naganja ta absolutist tako nečloveško, kakor nekaj sužnje v Sibiriji. To pa le zato, ker si hoče navzgor pomagati s tem, da lahko reče, vidite gospodje, jaz pa opravi ves promet s to majhno peščico uslužbencev. Seveda s pomočjo prometnega kontrolorja g. Negovetiča. Gospod Budan se je sam izrazil proti uslužbencem, ki so pri njem intervenirali zaradi voznega službovanja (turnusa), vi boste vozili, kakor vam bo gospod asistent Mozetič predpisal.

Ali je Mozetič načelnik?

V stari Avstriji smo bili upoštevanji kot ljudje, jugoslovanski patriotje z jezikom nas imajo pa za živino, in še grše ravnaajo z nami. Turnuse so delali zmiraj zaupni možje vlakospremnega osebja pri ravnateljstvu ter jih tudi uredili tako, kakor so zahtevali predpisi. Jeseniški gospod načelnik tega ne pozna. Ako prideš s kakšno prošnjo, te prav neotesano zavrne. Kaj meni mar, to se je že mnogokrat pripetilo, je stereotipen odgovor

Drugi absolutist je pristav g. Devet, ki je tud iz načelnikom vred cel vojni čas lepo na toplem v zaledju nemške Avstrije presedel in dobro živei za osvobojenje naše mile in drage Jugoslavije, ter ne ve, da se je pri nas med vojno mnogokrat prekoračilo uradne predpise. Ali zato se ni nikogar obesilo.

Leta 1915 se je odredilo, da sme vlakospremljevalno osebje si zaračunati vsakih 24 ur najmanj 16 ur službe ter tako tudi h koncu meseca zaračunati.

Prišlo je pa do istih 16 ur po milosti zaradi tujega izposojenega osebja, ker oni so imeli po inštrukciji J 19 pravico po 24 ur po vojnih zneskih

računati, namreč: za vlakovodje na uro 40 vin., zavirači 30 vin., imeli so pa ravno isto službo kot domače osebje našega ravnateljstva. Družine izposojenega osebja so imele itak boljše stališče doma, kakor pa naše, ki so bile večinoma evakuirane ter po vsi Avstriji raztresene. Tistih 16 ur se je zaračunavalo zaradi naraščajoče draginje. Ta naredba je veljala do preklica.

Gospod Devet ne ve tega, ali pa noče vedeti ter tako črta v knjigah prav pridno zaviračem trdo zaslužene ure za polovico. Ako je na mesec zaslužil 70 do 80 K voznine, mu zbrise toliko, da dobi 30 do 40 K izplačano.

Ako pomislimo, da se je pred vojno dobilo za 60 vin. guljaš, eno pivo in še kos kruha in da danes stane guljaš sam 4 do 6 K, imamo tedaj veliko razliko pred vojno in sedaj. Voznino pa zasluži po receptu gosp. Deveta manjšo kot v mirnem času.

V tej zadevi sta bila dva sprevednika pri ravnatelju gosp. Dečmanu, kateri jih je pomiril in rekel, da dosedaj ta naredba še ni preklicana ter se še zmiraj piše 16 ur, kakor dosedaj. Naš gospod Devet se pa zato ne zmeni. On samo pridno popravilja vozne knjižice na škodo uslužbencev.

Dobro bi bilo, da bi se en gospod poštenjak kje našel, ter gospodu Devetu črtal polovico plače, bil bi gotovo bolj opravičen k temu, kakor pa gospod Devet napram vlakospremnemu osebju.

Tretja oseba je gospod Mozetič, asistent, uradnik za osebje. Ta ima pa tudi neozdravljivo staro avstrijsko bolezen ter dela tako majhne protekcije med osebjem, prezira starejše uslužbence proti mlajšim, kakor pri udelitvi k osebnim vlakom, k reviziji, potem pri vlakovodjah in mlajših nastavljenicah.

Ti gospodje so vsi vrli člani „Zveze“. Radovedni smo, kaj bode k temu članku znal povedati Zvezni železničar, ker mu itak samo gosp. uradniki dopisujejo in pri tem dobro agitirajo za rdečkarje.

Uslužbenci, člani „Zveze“, bi vendar mogli spredvideti, da ne spadajo tja, kjer so gospodje, ki tako skrbijo za blagor, svobodo in demokracijo. V taki družbi ste lestvica, po kateri plezajo gospodje navzgor, ne meneč se za vas, če danes poginete.

Posebno se odlikuje zadnji kot mojster vodja osebne kuhinje. Odkar je prišla pod njegovo oblast ta kuhinja, v kateri je dobil tisočakov in nakupičenega blaga od neutrudljivega prednika, bi moralo biti osebje še dolgo časa zadovoljno. Tako pa pojde kmalu vse rakom žvižgat. Osebje je vsak dan bolj nezadovoljno. Guljaš, srečen dan, kedaj ga vidi ubogi železničar, kedaj bi ga bilo treba snesti, ker je kuhan in pečen tako, da ni užiten. Kava neužitna, grenka in plesnjava, da jo morajo uslužbenci po tleh zlivati ter na ta način še tiste uboge vinarje razmetavat. Rdeček čas, da se dobi meso in še tisto, Bog se ga usmili. Pa potrpiamo, akoravno je pri novemu mojstru vse dražje in slabše, saj so gospod zapovednik, in tako mora pač biti, kakor so nekateri hoteli, drugi pa trpimo, toliko časa, dokler se ne bomo vsi naveličali.

Uslužbenec! Ti spadaš v delavsko organizacijo; ti imaš ravno tiste težnje, kakor vsak drugi delavec, najsi bode glede delovnega časa, kakor tudi glede plače.

Dokler smo razkosani, ni dosti boljšega za pričakovati. Pomislite tudi oni zapeljani tovariši pri „Zvezi“, da „Zveza“ ne more vam prav nič pomagati, ker ona ne more in ne sme nastopati proti svojim plemenitim članom.

Zveza nam tudi očita pri vsaki priliki preki sod ter ga nam slika kot strašilo. Mi smo tudi pod rajno Avstrijo preživeli preke sode. Gospodje mislijo, da ako je preki sod, je res absolutizem dovoljen. Pomirite se, tudi tega bode konec; preki sod so gospodje hoteli zaradi tega, ker imajo preveč kosmato vest.

Rdečkar.

Iz Podrožice: Tukaj imamo prav finega g. prožnega mojstra Valesa. To človeče se obnaša proti delavstvu na prog. tako kakor nekdanji stari valpet pri grajščaku v Podsusedu.

Mi mu ne bi še toliko šteli vse njegove grehe za zlo, ako bi ta človek res imel vsaj za ričico pojma o poslu v predoru. O delu pa on razume toliko, kot zajec na boben. Temu človečku gre le tista neumna zvezarska politika po glavi: »Ako hočete biti srečni, se morate k Zvezi zapisati.« Mi pa poskrbimo, da se bode gospod ošabnež Vales moral za kaj drugega pobrigati kakor pa za zvezarsko politiko, ker to

ve med službo že od gospoda ministra prepovedano.

G. Vales — sedaj pa poslušaj, ter pazite da to, kar nam po vsej pravici pripada, tudi vi daste, oziroma vse potrebno ukrenete, da se naše želje in že pridobljene pravice izpolnijo. Ako tega ne storite, bodite uverjeni, da znamo na druge duri potrkati, kar pa vam gotovo ne bode ugajalo.

Torej pozor! Delavcem dajte več časa, da se morejo pripeljati domov iz predora na Hrušico, ali obratno v Podrožico, kakor samo četrte ure. Vidi se, da niste noben strokovnjak, že radi tega ne, ker je v normalnih razmerah osebni vlak vozil čez predor od 14 do 18 minut in brzovlak od 10 do 14 minut. Vi mislite, da imajo res delavci toliko para v svojem telesu kot kak stroj? Dajte enkrat Vi poskusiti z vašim polnim trebuhom s prožnim vozom pripeljati v 15 minutah iz Podrožice do Hrušice, kar se vam gotovo ne bode posrečilo, akoravno imate nekoliko več atmosfer v vašem adamovem telesu kot izstradan delavec. Pri taki vožnji izgubijo prožni delavci vsak dan eno uro časa; to bi se njim moralo šteti v čezurno delo.

Drugič dajte delavcem to, kar so preje imeli, namreč: ako je šla severna partija na južno stran, ali pa južna partija na severno, so dobili dve uri pisani. Ako pa so delali več kakor pa je bil čas določen, so dobili tudi tiste ure plačane.

Kadar so delali v predoru, so dobili tudi predorske doklade. Tega danes pod firmo Vales nimajo, akoravno dela vsaki dan južna partija polovico delovnega časa v predoru.

Kaj misli g. Vales, krvoses o tem? Naj nam pove; mi odločno zahtevamo, da se nam stare že itak težko priborjene pravice ne kratijo. Vales pa tega nikakor noče priznati.

Svetujemo mu, da se bode tudi bolj službe držal. On pride k večjemu vsak drugi ali pa tretji dan prav ošabno kot kak štabni častnik nas pogledat. Akoravno ga ne vidimo radi, predpisi se pa morajo spoštovati, naj si bode od strani Petra ali Pavla.

Delavci si že zaradi njegove nadutosti ne upajo prositi za to, kar nujno potrebujejo.

Vsem prožnim in vrhstavnim delavcem pa prišemo: vsi v »Splošno žel. organizacijo za Jugoslavijo«, ker le tem potom se bomo otresli takih pijavk. Sramota za delavca, kateri čuti na svojem lastnem telesu toliko gorja od takih prenapetežev, ter njim hoče še slediti, da si s tem nakoplje še večje zlo, kakor tudi svojim sotovarišem ter lastni družini. Torej proč od takih ljudi! Zveza je organizacija za kapitaliste, kakor tudi bratec narodni socialisti privesek Zveze. Gospod nam ni nikoli nič dal radevolje, in še za to, kar smo si priborili, poskušajo nas ti ljudje s pomočjo Zveze oslepariti za naše že itak težko pridobljene pravice. Nas prav veseli, da so nam ti gospodje voditelji raznih frakarskih društev še pravočasno pokazali roge, da se jih čemo znati na vsak način otresti, tudi za njih boje ura odločitve.

Gospodu Valesu pa priporočamo, ako že tako rad agitira, naj agitira na ta način:

Delavci železničarji, ako hočete, da res dosežete svoj cilj, ni drugega izhoda kakor da povzdignemo naše narodne množice na gospodarskem in socialnem polju do višje izobrazbe, ter jih potem tudi mednarodno organiziramo.

Delavski interesi so interesi slovenskega naroda. Socializem je pri drugih narodih rešilno sredstvo za posamezne dele, in pri nas je socializem rešenik vsega naroda. Ako propade slovenski narod, kajti izven delavstva ni slovenskega naroda. Boj Slovencev mora biti torej socialističen, ako si hočemo zasigurati svoj obstanek.

V mednarodnosti, ki je pogoj za vseh socialističnega boja, iskati narodno nevarnost je povsem kratkovidno, kajti mednarodnost daje vsemu narodu zaveznike, brez katerih je boj proti močnejšemu brezuspešen.

V zmagi mednarodnega načela je enaka pravica vseh narodov.

Z vsakega stališča je socializem odrešenik malih in zatiranih delavskih narodov. Slovenci, ki smo majhni in delavni, si zavarujemo svoj obstanek in razvoj, ako pomagamo do zmage socializmu.

Edino narodna politika za Slovence je socialno demokratična.

To si dobro zapomnite vsi generali izven naših vrst. Ako to storite in pospešujete, potem boste šele dobri kristijani in pošteni ljudje.

Gosp. Vales, Vi pa storite Vašo dolžnost, da se v drugič mogoče zopet ne vidimo v našem »Železničarju«.

N—

Pragersko: Začetkom meseca junija so neznan zlikovci vlomili v kurilnico na Pragerskem. Dne 8. junija ob 23. uri 20 min. sta prišla gospoda Kremžer in Škofič — ki imata v kurilnici sobe — v kurilniško delavnico. Zaprla sta vrata in vprašala, ako smo vsi tukaj. Odgovorili smo »da«. Nato je g. Škofič rekel: »Vi veste, kdo je kradel, ako takoj ne poveste, bo vsak peti mož ustreljen.« Protestiramo odločno proti takemu postopanju, ker si ne pustimo kratiti časti od nobene, naj si bo kdor hoče. Ako je bilo gospodom kaj ukradenega, je za to tukaj sodišče, ki bo že krivce dognalo. Prizadeti

Sodrug železničarji ne nasedajte! Zagrebški »Železničar« od 28. junija 1919. piše: Eden najboljših dokazov, kakšnih sredstev se poslužujejo naši mogočni nasprotniki, da bi razbili našo organizacijo v nešteta društva — s katerimi delajo kakor se jim poljubi — so dokaz železničarji v Srbiji. Vladi je zelo všeč razcepljena masa, združena v različne organizacije, društva, klube in kako se vsi ti nepotrebni priveski meščanskih strank imenujejo. Za to jim je všeč, da se le te med seboj blate, pobijajo in črnijo. Služijo sedaj eni, drugi zopet drugi stranki — kakor jim pač kaže — da bi za svoje pristaše pridobili čim več protekcije, kot uslugo za njih izdajstvo. Ubogi železničarji se pa puste zapeljati; ne mislijo pač pri tem ne na enotno organizacijo, ne na se, ne na staro geslo vladajočih mogočnejev: „Divide et impera“ (deli in vladaj). Vladi že od začetka ni bilo všeč, da so srbski železničarji na konferenci v Beogradu sklenili ujediniteljnost vseh železničarjev in poštarjev v eno organizacijo, katere centrala bi bila v Zagrebu, dočim bi bili beogradski železničarji zastopani v »Centralnem sindikalnem zastopstvu«. Za to snujejo razni razdirači vse možne organizacije, društva, klube itd. samo za to, da razbijajo »Savez saobračajnih radnika« (Organizacija železniških delavcev) v katerem so organizirani naši sodrug železničarji. V Beogradu so sedaj »Udruženje srpskih železničarja«, »Klub železničarja«, »Savez srbijskih železničarja«. Vse tri organizacije so žolte organizacije, ki imajo, razbiti slogo železničarjev. Med tem slišimo, da se po tajno pogajajo razni ptički, ki pazijo na priliko, da bi širili od nas vse vrste laži, da črnijo naše delovanje. Sodrug! Pazite, kaj delate. Vaš Savez naj vam bode vse! Vi niti ne slutite, koliko vam ga bo v najbližji bodočnosti treba. Ne nasedajte širiteljem podobnih laži in obrekovanj, ne verujte raznim klevetam! Vse kar storite proti »Savezu«, storite proti sebi, proti interesu svojih sodrugov. Lahko bo razbiti — na novo sezidati bo težko. Samo malodušneži izgube energijo, ako se takoj vse ne preobrne na boljše. Ne, sodrug! Treba je potrpljenja, treba je širiti samozatajevanje in samozavest, duha solidarnosti. Pazite, da i vam Vaši sovražniki, ki hodijo okrog vas s sladkimi besedami, ne vzamejo še to, kar sedaj imate.

S vroge Trbovlje-Sava. Gospodje »Zvezarji« lazijo okoli naših delavcev in jim na vse načine dokazujejo, da je »Zveza« vse »Spl. org.« za nič, da le oni delajo v prid revnim in zatiranim železnim delavcem. Pri tej priliki se poslužujejo sredstev, katere uporabiti bi se pošten delavec sramoval. Češ, meseca aprila ste se pripravljali na stavko, ker pa niste složni ste morali opustiti misel na stavko. Nimate moči!

Ali prav previdno zamolčijo, da so sami ščuvali na stavko že začetkom aprila, ker so jim pa vrhovni vođe te žolte organizacije ukazali, da morajo biti proti stavki, ne radi tehničnih vzrokov marveč radi pasje ubogljivosti, katero morajo izkazati kot porizni hlapci liberalci buržvaziji, ki jih za to honorira.

Da se vsede na take nastajljene limanice le še kak duševni kreten, je umljivo, zato pa pridno pristopajo Zvezi gospodje podjetniki in razni politični razgrajči, ki so bili že meseca aprila pripravljali s subimi konji vzdrževati železniški promet. Organizacija, ki ima podjetnike v svoji sredi, je gotovo prave bojovno društvo.

Gospod prožni mojster jemlje podjetnike in posestnike na delo, pa odpušča porletarce. Zaka!

to dela ve menda sam najbolje. Le ti si pa prihranijo mučnjo pot v vojašnico.

Sprejemanje takih tičkov na delo opravičuje prožni mojster s tem, da denuncira delavce, da se boljši socialisti kakor so bili popre.

Delavstvo je sito takega početja pa zapušča delo na železnici in odhaja v rudnike. Tam so pa so »boljševiki«.

Po končanih orožnih vajah bodo ti tički zopet zapustili delo na železnici. Kaj pa je z vašim Pintarjem? Jeli ravnateljstvu južne železnice znano, da se je zahtevalo zoper njega zaradi zapravljanja imetja železnice preiskavo?

Le tako naprej, kmalu bode zadnji zaslepljenec zapustil Zvezo, ko izve, da imajo tam glavno besedo industrijci in posestniki. S r a ž a.

SP. ŠIŠKA:

Denuncijsvo brez primere.

V Jugoslovanskem železničarju od 27. junija t. l. se Korošec v mene zaletava, češ, jaz sem kriv, da je bil on leta 1914 v preiskavi. Veliko jih je navedel v svojem solzavem članku, ali za mene ne najde druge krivde, kakor da sem jaz sploh vsega njegovega preganjanja kriv. Možakar pa za tako hudo obdolžitev ne prinese nikakih dokazov. Če bi imelo to človeče še kaj dostojnosti, bi tudi razkrilo vse okoliščine, ki so mu znane v tej aferi, pri kateri nisem jaz igral prav nobene vloge. Človek, ki tako pavšalno obrekuje in s tem početjem krade poštnim ljudem čast je denuncijant.

Dalje pripoveduje, da sem jaz in en gotov Perhovec (ker Perhovec poznam jaz več) enega nadporočnika pustil zapreti, kedaj kje, na kak način in kdo da je ta nadporočnik, tega ta mož na žal ne pove. Če pa o moji osebi več ve, kakor jaz sam, potem pa naj govori, doprinese dokaze. Za druge osebe, razven mojih nedoletnih otrok nisem odgovoren.

Gospoda Vrtovšek in Rajšek nista bila ob času, ko je bila afera Koroščeva na dnevnem redu člana naše organizacije in menda tudi še danes nista.

Korošec se bridko pritožuje, da je moral na Tirolskem voziti za zavirača, potem mu kličem v spomin, da je on že v Trstu nič manj kot 33 svojih starejših tovarišev preskočil, zastoj menda ne. Tudi tisti so morali voziti na zaveri, medtem ko se je mlajši šopiril pri brzovlakih.

Takrat je še celo osebni uradnik dejal. Jaz sem brez vsake moči proti taki protekciji, ki jo uživa Korošec.

Vi lepo prinesite dokaze za Vaše trditve, jaz vam bom pa odgovoril, pa tako glasno, da si bode zamašili ušesa pred lastno sramoto.

Zdaj imate vi besedo.

Padar Fran, nadsprevodnik.

Shodi.

Maribor II. Dne 5. t. m. se je vršil v Studencih pri Mariboru dobro obiskan ustanovni občni zbor skupine Maribor II. Poročala sta na zborovanju ss. Skobl in Faval. Med izvajanjem prvega govornika je neki Zvezar napravil medklic in s tem je povzročil, da je dobil takoj zaslužen odgovor. Treba je bilo med drugim tudi razkrinkati »Zvezo« popolnoma po zasluženju. Nato pa je omenjenemu Zvezarju kar sapa zaprlo, zlasti, ker sta govornika svoje trditve podprla s konkretnimi dokazi.

Govorilo je potem še več sodrugov, kakar se je izvolilo odbor. Predsednik nove skupine je s. Josip Nachtigall, Schmiedova ulica 3, Studenci pri Mariboru. Listo odbora priobčujemo prihodnjic.

Hoče. Dne 6. t. m. se je v Hoča vršil ustanovni občni zbor tamošnje krajevne skupine. Na zborovanju je poročal s. Skobl o splošnem položaju, zlasti z ozirom na železničarje.

V odbor so izvoljeni sledeči sodrug: Predsednik: Anton Prelog, namestnik: Anton Štolar, blagajnik: Franc Pečovnik, namestnik: Fran Špelec, zapisnikar I. Breznik, v kontrolo: I. Leskovar in Andrej Vindiš.

Razno.

Bajka iz pragozda.

Naravnost smešno je, pod kakšnimi imeni, naslovi, metodami in poizkusi delajo že nad tisoč let »politiko«. Še bolj smešno je, ako pomislimo, da se pri vsem tem kaosu ne misli na drugo kot na »biti« in »imeti« event. posedovati. Naj bo Slovenec, Nemec, Amerikanec, Japonec, Kitajec, Anglež, Francoz, Italijan itd., vsi se trudimo vzdr-

žati podedovani sistem izkoriščanja slabjšega in brezposestnega. — — — Majhna, pritlikava opica je to bila, ki si je pred davnimi časi privezala na zadnje noge kos drevesne skorje, da bi se ji ne zabodlo trnje v noge. S tem je postala čevljar in ustanovitelj čevljarske obrti. To je videl Orang-Utang in ker je bil močnejši, je prisilil majhno opico, da je tudi njemu izgotovila take copate, za kar ji je milostno dal eno banano. Eno naročilo je sledilo drugemu in kmalu se je razvil med obema živahen promet. Mala opica je garala, velika je sprejemala gotovo delo in plačala s sadjem, ki ga sicer ni sama delala, temveč pobrala na tleh, akoravno ji je na hrbet padlo. Orang-Utang ni sicer potreboval vseh copat za se, temveč za svoje sorodnike in znance, od katerih je dobil za vsak par copat po dve banane. Tako je Orang-Utang postal praded trgovine. To je zelo nevoljno opazovala že dalj časa Gorila. Ta je kalkulirala tako: „Da tisti majhni pritlikavec dela, je res hvale vredno in tudi umevno, ker za to je samo pritlikava opica. Istotako ne morem protestirati proti naročilom Orang-Utanga, ker je le on močnejši od nje in si seveda ne bo sam delal čevlje. Tudi je popolnoma v redu, da je naročeval copate tudi za druge, ki niso hoteli sami z revnim pritlikavcem govoriti.“ Kaj pa Gorila na visoki palmi ni ugajalo, je bil vedno večji vpliv O. U. na celo okolico — to bi škodovalo dosedanemu ugledu Gorile kot najmočnejši v pragozdu; zato ni smelo nadalje tako iti. Ako mora ta pritlikavec delati za močnejšega, mora delati tudi za njo — najmočnejšo. Poklicala je O. U. pod palmo in govorila je z zapovedajočim glasom: „Pazi! Iaz nimam nič proti temu, da ti naročuješ tvoje in tvojih znancev copate pri pritlikavi opici, dokler plačaš s sadjem, katero pobereš pod mojim drevesom. Ampak gorje tebi, ako te dobim, da si samo eden banan odtrgal ali doli zbil — v tem trenutku ti pregriznem vrat. Orang-Utang se je delal zelo užaljenega, udal se je pa konečno povelju mogočne Gorile, upajoč, da itak zadosti sadja doli pade. S tem bi že držal valuto na višini. Revez pa je čakal zastoj, ker je G. vse sadje obrala in ga spravila. Nekaj dni je naš trgovec brezuspešno zijal gori. Ker pa le ni nič doli padlo, se je osokolil in zaklical G.: „Ti, gospod G! Že tri dni ne pade nič sadja doli, dasiravno bi ga moralo biti zadosti, vidim to po praznih lupinah, ki jih doli mečeš, da vedno žreš.“ Nato G.: „Slaboumna opica, kaj je to tebi mar, kar delam jaz s sadjem, ki raste na mojem drevesu?“ Orang-Utang: „Prosim, jaz si dovoljujem protestirati: Kako si ti upaš govoriti, da je drevo tvoje?“ Gorila: „Ker gori sedim.“ Orang-Utang: „Dobro, drevesa rastejo za vse, zlezem tudi jaz gori in bo tudi moje.“ Gorila je pokazala zobe, da je začelo Orang-Utanga biti strah: „Poizkusi!“ Orang-Utang je uvidel, da na tisti način nič ne opravi; začel je prositi: „Poslušaj mene, gospod G., vsaj jaz nočem gor na tvoje drevo, jaz bi bil že srečen, ako bi ti pustil od časa do časa en banan doli pasti.“ Gorila: „Kaj pa dobim za to?“ Orang-Utang se je popraskal za desnimi ušesom in reče: „Za deset bananov ene copate!“ Gorila: „Ti lump! Ti zahtevaš pa od pritlikavca copate za eno banano?“ Orang-Utang: „Da, ampak prvič moram jaz sadje pobirati, drugič moram copate razpečati in tretjič moram tudi jaz nekaj imeti, med tem ko ti nimaš drugega dela, kot pustiti, da sadje pod tvojo zadnico doli pade. V najhujšem slučaju ti je treba samo malo ž njo pomigati, da nekaj več doli pade.“ Gorila, zobe kazajoč: „Ti si nesramna opica srednjega stanu! Razumeš? Ampak jaz ti bom nekaj povedala, da boš videl, da sem jaz močnejši in gospodar pragozda, ki te lahko izstradam, ako le hočem! torej: Ako hočeš z menoj živeti v miru, zahtevam za vsak banan, ki doli pade, dva para copat; ako ne, požrem vse sam in tebi ostanejo samo moji odpadki!“ Orang-Utang se je začel zvižati; ker je pa videl, da drugače nič ne opravi, je hitro odšel k pritlikavi opici, češ: „Od sedaj naprej ti ne morem več plačati za ene copate eno banano, ker moram sam za eno banano dva para copat prodajati. Ker pa jaz tudi moram živeti, dobiš sedaj za tri copate samo eno banano.“ Ubogi pritlikavec je kar obupal. Novi pogoj močnejšega ga je prisilil dan in noč delati, pri tem pa trikrat manj jesti. Protiviti se ni bilo mogoče, ker je bil slaboten; garal je torej dan in noč za malo jedi. Orang-Utang je pa obskakal vso okolico, da bi nabral dela, pri čemer je še precej dobro živel, med tem ko je Gorila bila vedno debelejši, pritlikavec pa v kratkem času za delo nezmožnejši. In tako je ostalo do današnjega dne. — — — Mo-

ralo te bajke pa si naredite vi pritlikavci in srednje opice same, ker drugače bi to palmo že zdavnaj spodrezali.

Pa pika!

»Jugoslov. železničar« št. 27. citira naš članek iz »Železničarja« št. 12. Kakor znano, smo objavili ujedinenje čehoslovaških železničarskih organizacij v »Uniji« s primernim komentarjem. O ujenjenju samem ne omenja »J. Ž.« nič, to bi znalo morda na »Zvezarje« slabo vplivati — ima pač slabo vest —; ni mu pa všeč naš komentar. Javka, da ni mogoče, se vreči v žrelo kakšnemu Kopaču ali Kristanu. Seveda jim tudi Ljenu in Trocki ne ugajajo. Med drugim piše: »Naša moč, če bi bili solidarni in združeni, je jako velika, tako popolna, da za dosego naših pravic ne rabimo niti internacionale, niti liberalcev niti klerikalcev in nobene druge stranke. Sami bi mogli zahtevati, sami izvojevati, če bi ne bilo pri nas ljudi, ki iz same strankarske koristi lovijo med železničarji kaline ter ne puste, da bi se organizirali vsi železničarji v eni sami stanovski organizaciji. Vsak pameten in pošten človek ve, da bi bilo mogoče združiti vse člane tako mogočnega stanu, kakor smo železničarji, samo v nestrankarski stanovski organizaciji, nikdar in nikoli pa ne v katerikoli politični stranki.«

Da bi združeni železničarji bili dovolj močni, vemo tudi mi. Zato smo tudi delali za ujedinenje, zato smo konstituirali železničarski svet, za to smo sklicali shod in smo povabili tudi poverjenika za železnice gosp. dr. Pestotnika. In kaj se je zgodilo? Pač po nalogu od zgoraj ste prišli shod razbiti! Ni potreba nobenih prič navesti, g. dr. Pestotnik bo vendar toliko pošten in povedal, kako je res bilo. Poslali ste v ogenj Vašega »Pajazzo« Jakliča, ki se je vedel kakor kričič kakšne »tivolske panorame.« Pač pa so vaši liberalni komandanti vedeli, da bi združeni železničarji reprezentirali nepremagljivo moč, zato so poslali vas, njih najzanesljivejše orodje, vsako ujedinenje razbiti. Da, da, gosp. Deržič, kaj žalostno figuro ste igrali z vašo liberalno »Zvezo«. (Mandat za državni zbor, ki ga za to pričakujete Vam je za to zasanjan.)

Ker pa je stvar zaradi vaših intrig za enkrat izgubljena, zato pa pika!

Prosimo pojasnila! Ravnokar smo izvedeli, da je postajenačelnik gosp. Turin v Ptuj izvoljen za predsednika »Zveze«. Kako se to strija z njegovo službo kot postajenačelnik? Imamo žalostne izkušnje, da gospodje s podobno funkcijo postopajo pristransko, ker tudi drugače ni mogoče. Prosimo pojasnila. Ako je to resnično, bodemo na kompetentnem mestu protestirali.

Prizadetl.

Gozdno železnico v Črnomlju bo deželna vlada kupila. Poverjeništvu za javna dela je popolnoma, da kupno pogodbo podpiše.

Delovna razstava v Parizu. Leta 1920 nameravajo otvoriti v Parizu veliko narodno delovno razstavo. Svoje sodelovanje so obljubili najodličnejši činitelji industrije in finance, kakor tudi najznamenitejši znanstveniki. Namen razstave je, pokazati napredek industrije med vojno.

Vestnik uprave.

Opozorjamo blagajnike krajevnih skupin in vplačevalnic, da se ne sme izpreminjati članskih števil brez dogovora s centralo, ker sicer utegnejo nastati neljube pomote pri vpisovanju v članovnice. Zlasti pa se ne sme dajati članom v vsakem obračunu drugih števil, kakor smo to že opazili pri eni skupini. Številke morajo ostati neizpremenjene, dokler je to mogoče.

V plačilnih polah naj se vpisuje člane po vrsti njih članskih števil, da se pri evidenci ne potrti preveč časa z nepotrebnim iskanjem med članovnicami.

Vloge za posmrtnino ni treba podpisovati postajenačelniku. Pomota nastaja vsled tega, ker je v »obrazcu« v članski knjižnici mesto za podpis načelnika, (To je za predsednika) skupine.

Kdor ne prejema lista, naj ga reklamira bodisi naravnost pri upravi, bodisi pri zaupnikih, in to z navedbo natančnega naslova. Reklamacije so poštnine proste. Napisati pa se mora zunaj na ovitku: Reklamacija časopisa.

V zadevah posmrtnine in starostne odpravnine naj se nam vselej obenem z dotično vlogo pošlje tudi člansko knjižico in mrtvaški list, ozi-

roma vpokojninsko listino, kakor je to navedeno v določbah za ta sklad. To je nujno potrebno, da se more dotično zadevo čim najhitreje rešiti. Ako imajo dotični člani že nove članske knjižice, naj se vpošlje obe knjižici (staro in novo). Zato opozorjamo člane in funkcionarje, naj se starih knjižic nikar ne zavrže.

Posmrtnino, oziroma odpravnino se pošilja naravnost upravičencem, knjižice in dokumente pa se vrača skupinam, da jih po potrebnem vpi-su izroče prizadetim.

dokladerdkkaz-

Spise, ki se tičejo odpošiljanja lista, posmrtnin, odpravnin, obračun, članskega gibanja in drugo, naj se pošiljajo upravi Spl. žel. org. v Ljubljani, Cesarja Jožefa trg 10, dopise radi shodov, intervencij, agitacije in podobno pa tainištvu Spl. žel. org. itsotam. Dopise za objavo v listu pa se naj naslavlja na uredništvo »Železničarja«.

Posebej opozorjamo vse naše člane in zaupnike, kakor tudi vse dopisnike, da natančno in jasno naslavlajo vse svoje pošiljatve, ker sicer gre več pošiljatev v izgubo, ali pa na napačen naslov

»Železničarski dom.« Po sklepu ustanovnega delegacijskega zbora naše organizacije naj se povod in ob vsaki priliki nabira za »Železničarski dom«. In to vsled neznosne stanovanjske mizerije.

Železničarji naj zbirajo doneske ne le med seboj, temveč tudi med tistimi, ki so v stiku z železničarji in ki od njih žive.

Čimprej bo zbran potreben znesek, tem prej pridejo železničarji do svojega doma!

Izplačane posmrtnine.

(Od 16. junija do 15. julija 1919)

Angela Tabaj, Ljubljana	K 50.—
Judita Moser (Brenkovič) Pragersko	» 264.—
Skupaj	K 314.—

Urava Spl. žel. org.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Kopač.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Zahvala.

Podpisani se tem potom iskreno zahvaljuje vsem skupnim darovalcem in zaupnikom progo-vzdrževalnega odseka Zidanimost za podeljeno in nabrano mu podporo, katero je sprejel v njegovi sednji dolgotrajni boleznii.

Jernej Kavčič, delavec,
progo vzdrž. odseko Zidanimost.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana

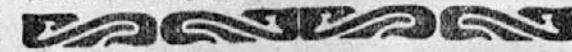
registrovana zadruga z omejeno zavezo,
Francišškanska ulica št. 6.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejšie plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke.

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, itd.

Stereotipija. Litografija.

Adalbert
Kassig

Ljubljana,
Židovska ulica.

Zavod za uniformo, krznar in izdelovatelj čepic priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih uniformskih predmetov za železničarje, kakor: čepice, gumbe, rosete, žnore, piščalke i. t. d. Čepice zimске in letne za strojevodje, kurjače itd. v raznih oblikah po najnižji ceni. — Postrežba točna.